

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Środowiska

KSI.410.002.05.2021

Pan
Jerzy Rzyński
Burmistrz Miasta i Gminy
Urząd Miasta i Gminy Sochocin
ul. Guzikarzy 9
09-110 Sochocin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/053 – Wdrażanie Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta i Gminy Sochocin ¹ , ul. Guzikarzy 9, 09-110 Sochocin
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jerzy Rzyziński, Burmistrz Miasta i Gminy Sochocin ² , od 1 stycznia 2021 r. W okresie od 4 listopada 2018 r. do 31 grudnia 2020 r. Pan Jerzy Rzyziński był Wójtem Gminy Sochocin ³ .
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Warunki organizacyjno-techniczne wdrażania Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. 2. Działania informacyjno-edukacyjne propagujące wiedzę o Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”. 3. Proces weryfikacji wniosków o przyznanie dofinansowania.
Okres objęty kontrolą	Od 29 lipca 2019 r. do dnia zakończenia kontroli, tj. 7 lipca 2021 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym terminem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Środowiska
Kontroler	Dorota Winośławska-Mrówka, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KSI/35/2021 z 14 maja 2021 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-51)</p>

¹ Nazwa „Urząd Miasta i Gminy Sochocin” obowiązuje od 1 stycznia 2021 r. (wcześniej: Urząd Gminy Sochocin) na podstawie uchwały nr XXI/160/2020 Rady Gminy Sochocin z 30 listopada 2020 r. zmieniającej uchwałę Nr XI/89/2008 w sprawie uchwalenia statutu gminy w związku z § 2 pkt 4 i § 3 pkt 5 lit. b) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2020 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta, zmiany nazwy gminy oraz siedziby władz gminy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1332); dalej: „Urząd”.

² Dalej: „Burmistrz”.

³ Dalej: „Wójt”.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie zawarcie przez Wójta z Prezesem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie⁶ porozumienia⁷ w celu promocji oraz wdrażania Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”⁸. W związku z jego realizacją od 1 stycznia 2021 r. Burmistrz, a wcześniej w latach 2019-2020 Wójt, zapewnił obsługę mieszkańców w procesie składania wniosków i uzyskiwania dofinansowania. Przyjęte do realizacji warunki organizacyjno-techniczne umożliwiły wdrażanie PPCP. Jednakże w regulaminie organizacyjnym Urzędu nie wymieniono zadania związanego z obsługą PPCP, a także nie zaktualizowano zakresu obowiązków jednego z dwóch pracowników odpowiedzialnych za jego realizację. W Urzędzie utworzono punkt konsultacyjny, w którym udzielano wsparcia wnioskodawcom w zakresie przygotowania wniosków o dofinansowanie, w tym pod względem spełniania wymagań określonych w PPCP, a także wniosków o płatność. Nie oznakowano jednak w sposób widoczny jego lokalizacji. Do wydawania zaświadczeń o dochodach przez wnioskodawców uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania w ramach PPCP⁹ upoważniono od 5 listopada 2020 r. pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sochocinie¹⁰, a następnie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sochocinie¹¹. Terminowo wydawano zaświadczenia i przekazywano do WFOŚiGW wnioski o dofinansowanie, nie ustalono jednak zasad związanych z procedowaniem tych wniosków, w tym m.in. ewidencjonowaniem i przechowywaniem w Urzędzie otrzymanych dokumentów.

Przeprowadzona w 2020 r. przez pracowników Urzędu inwentaryzacja indywidualnych źródeł ciepła na terenie Gminy Sochocin¹² zaowocowała powstaniem bazy danych źródeł ciepła. Jej wyniki nie zostały jednak wykorzystane do czasu zakończenia kontroli, pomimo że wskazywały, iż 79,2% źródeł ciepła kwalifikowało się do wymiany, gdyż nie spełniało wymogów uchwały nr 162/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa mazowieckiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw¹³.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia jako niewystarczające prowadzone w Urzędzie działania informacyjno-edukacyjne propagujące wiedzę o PPCP. W Urzędzie nie przeprowadzono kampanii promocyjnych, informacyjnych i edukacyjnych, zapewniających dotarcie z informacjami o PPCP do szerokiej grupy odbiorców. Informacje o PPCP propagowano jedynie poprzez stronę internetową Urzędu, serwis społecznościowy oraz bezpośrednie spotkania w Urzędzie, które były inicjowane przez potencjalnych beneficjentów PPCP. Informacje o wdrażaniu PPCP przez Gminę nie zostały zamieszczone na stronie BIP. W efekcie zainteresowanie mieszkańców PPCP było niewielkie.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: „WFOŚiGW”.

⁷ Porozumienie nr 62/2019 z 16 lipca 2019 r. zmienione aneksem nr 1/2021 z 3 lutego 2021 r. i aneksem nr 2/2021 z 30 czerwca 2021 r., dalej: „Porozumienie Nr 62/2019”.

⁸ Dalej: „PPCP”.

⁹ Dalej: „zaświadczenia”.

¹⁰ Dalej: „GOPS”.

¹¹ Dalej: „MGOPS”.

¹² Od 1 stycznia 2021 r. Miasto i Gmina Sochocin, dalej: „Gmina”.

¹³ Dz. Urz. Woj. Maz., poz. 9600, dalej: „uchwała antysmogowa”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Warunki organizacyjno-techniczne wdrażania Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”

Opis stanu faktycznego

Pismem z 11 czerwca 2019 r. Wójt przekazał deklarację chęci współpracy w procesie przyjmowania i oceny wniosków w ramach PPCP w odpowiedzi na pismo Ministra Środowiska z 7 czerwca 2019 r.

W dniu 16 lipca 2019 r. Gmina reprezentowana przez Wójta podpisała z WFOŚiGW, reprezentowanym przez Prezesa Zarządu, Porozumienie nr 62/2019, w którym ustalono zasady wspólnej realizacji PPCP na terenie Gminy w celu obsługi wnioskodawców w procesie składania wniosków i uzyskiwania dofinansowania. Realizacja PPCP miała na celu poprawę jakości powietrza. Porozumienie zawarto na czas realizacji PPCP, tj. na lata 2019-2027.

W § 1 ust. 2 i 3 Porozumienia nr 62/2019 Gmina została zobowiązana do wyznaczenia pracowników do realizacji zadań związanych z obsługą PPCP, które zostały szczegółowo określone w § 2 ust. 1 oraz przekazania listy tych pracowników do WFOŚiGW w terminie 7 dni od daty podpisania Porozumienia nr 62/2019 i każdorazowo w przypadku zmian zaistniałych na tej liście.

Zgodnie z § 2 ust. 1 Porozumienia nr 62/2019 do zadań Gminy należało:

- 1) przygotowywanie wniosków wraz z wnioskodawcami pod kątem spełnienia wymagań określonych w PPCP oraz podejmowanie działań doradczych mających na celu zidentyfikowanie budynków, których właściciele mogliby być potencjalnymi wnioskodawcami i przedstawienie im korzyści płynących z wzięcia udziału w PPCP,
- 2) weryfikowanie wniosków o dofinansowanie złożonych przez wnioskodawców w Gminie w formie papierowej zgodnie z właściwością miejsca położenia danej nieruchomości, obejmujące:
  - a) dokonanie oceny wniosków o dofinansowanie wraz z załącznikami pod kątem spełnienia szczegółowych kryteriów wyboru przedsięwzięć, określonych w PPCP, na podstawie karty oceny wniosku o dofinansowanie przez Gminę, która stanowiła załącznik do Porozumienia nr 62/2019;
  - b) sprawdzenie zgodności papierowej wersji złożonego wniosku o dofinansowanie z wersją elektroniczną wniosku, przy użyciu aplikacji;
  - c) kontaktowanie się i prowadzenie korespondencji z wnioskodawcą w celu uzupełnienia brakujących informacji lub dokumentów wymaganych na etapie oceny wg kryteriów, o których mowa w lit. a);
  - d) przekazywanie do WFOŚiGW zweryfikowanych wniosków o dofinansowanie z ewentualnymi uwagami zgłoszonymi przez pracownika Gminy w karcie oceny wniosku o dofinansowanie przez Gminę;
- 3) zagwarantowanie dostępności dla wnioskodawców przeszkolonego przez WFOŚiGW pracownika Gminy;
- 4) zapewnienie stanowiska komputerowego z dostępem do Internetu umożliwiającą złożenie wniosku o dofinansowanie w ramach PPCP oraz jego wydruk;

¹⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

- 5) przekazywanie do WFOŚiGW zweryfikowanych wniosków o dofinansowanie, składanych przez wnioskodawców w Gminie niezwłocznie, lecz nie później niż 5 dni roboczych od daty zakończenia weryfikacji przez Gminę;
- 6) udzielanie pomocy wnioskodawcom przy wypełnianiu wniosku o płatność wraz z wymaganymi załącznikami.

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 7 Porozumienia nr 62/2019 wnioski o dofinansowanie złożone w Gminie lub wnioski o dofinansowanie złożone w WFOŚiGW i przekazane do Gminy, zgodnie z właściwością terytorialną ze względu na usytuowanie budynku, miały być rozpatrywane w terminie 30 dni od ich przekazania lub wpływu do kancelarii Gminy.

Do Porozumienia nr 62/2019 załączono 2 załączniki: (1) Porozumienie powierzenia przetwarzania danych osobowych wraz z formularzem potwierdzającym stosowanie środków organizacyjnych i technicznych w zakresie ochrony danych osobowych oraz (2) Kartę oceny wniosku o dofinansowanie przez gminę¹⁵.

(akta kontroli str. 92-130, 140)

Mailem z 30 lipca 2019 r. przesłanym do Urzędu – pracownik WFOŚiGW poinformowała o modyfikacji PPCP i aktualizacji dokumentów służących jego obsłudze, w tym karty oceny wniosku. Pismem z 20 maja 2020 r. Prezes Zarządu WFOŚiGW poinformował Wójta, że od 15 maja 2020 r. nabór wniosków o dofinansowanie prowadzony jest w oparciu o zmienioną wersję PPCP oraz zmienioną dokumentację programową. Wójt został także poinformowany o nowych zadaniach dla gmin oraz konieczności zmiany i dostosowania w tym zakresie Porozumienia nr 62/2019. Porozumienie to uznano za nadal wiążące, jednak Gmina nie była już zobowiązana do realizacji obowiązków wskazanych w § 2 ust. 1 pkt 2 i pkt 7 omawianego dokumentu. Stracił również aktualność § 2 ust. 2 pkt 2 i pkt 3 odnoszący się do obowiązków WFOŚiGW, załącznik – karta oceny wniosku, a także część zapisów § 2 ust. 1 pkt 5, odnoszących się do weryfikacji wniosku. Po tej zmianie Gmina miała tylko przekazywać do WFOŚiGW wnioski w wersji papierowej, które zostały złożone w Gminie, w terminie 5 dni roboczych od daty ich złożenia.

Wójt zaakceptował propozycję zmiany Porozumienia nr 62/2019 poprzez milczący akcept.

Informacje o zmianach w PPCP (wraz z ulotkami) oraz o kierunkach zmian porozumień zawartych przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej z gminami przedstawione zostały w pismach Ministra Klimatu z 6 sierpnia 2020 r. oraz Ministra Klimatu i Środowiska z 5 listopada 2020 r.

(akta kontroli str. 134-138, 143-220, 224-243)

Pierwszą wiadomością inicjującą podjęcie działań zmierzających do zawarcia aneksu do Porozumienia nr 62/2019 był mail WFOŚiGW z 18 grudnia 2020 r. W związku z uzyskaniem praw miejskich przez Sochocin od 1 stycznia 2021 r. przygotowany aneks dla Gminy został zmieniony i dostosowany do nowej nazwy strony Porozumienia nr 62/2019, tj. Miasta i Gminy Sochocin. Aneks nr 1/2021 został zawarty 3 lutego 2021 r. pomiędzy Burmistrzem i Prezesem Zarządu WFOŚiGW. Zmianie uległa dotychczasowa treść Porozumienia 62/2019 i wydłużono czas jego realizacji do 2029 r.

Według § 2 ust. 1 Porozumienia nr 62/2019 po zmianie aneksem nr 1/2021 do zadań Gminy należało:

---

¹⁵ Dalej: „karta oceny wniosku”.

- 1) udzielanie informacji o PPCP osobom zainteresowanym złożeniem wniosku o dofinansowanie;
- 2) podejmowanie działań mających na celu zidentyfikowanie budynków, których właściciele mogliby być potencjalnymi wnioskodawcami i przedstawienie im korzyści płynących z wzięcia udziału w PPCP;
- 3) wsparcie wnioskodawców w zakresie przygotowywania wniosków o dofinansowanie, w tym pod kątem spełnienia wymagań określonych w PPCP, z zachowaniem należytej staranności;
- 4) zagwarantowanie dostępności dla wnioskodawców przeszkolonego przez WFOŚiGW pracownika Gminy, który będzie informował o PPCP i pomagał przy wypełnianiu wniosków o dofinansowanie;
- 5) zapewnienie stanowiska komputerowego z dostępem do Internetu spełniającego wymogi bezpieczeństwa informacji i zachowania poufności oraz ochrony danych osobowych, umożliwiającego wnioskodawcy złożenie wniosku o dofinansowanie oraz jego wydruk;
- 6) przekazywanie do WFOŚiGW wniosków o dofinansowanie, składanych przez wnioskodawców w Gminie, niezwłocznie, lecz nie później niż 5 dni roboczych od złożenia w Gminie. Wnioski o podwyższony poziom dofinansowania przekazywane do WFOŚiGW przez Gminę powinny zawierać numer nadany przez nią. Data wpływu podpisanego wniosku o dofinansowanie do kancelarii Gminy stanowi datę złożenia wniosku do WFOŚiGW w rozumieniu PPCP;
- 7) pomaganie wnioskodawcom przy rozliczaniu przyznanego dofinansowania, w tym przy poprawnym wypełnianiu wniosku o płatność oraz kompletowaniu wymaganych załączników.

Na podstawie § 2 ust. 3 Porozumienia nr 62/2019, po zmianie aneksem nr 1/2021, od dnia 1 października 2020 r. Wójt a następnie Burmistrz był zobowiązany do wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osobom fizycznym zamierzającym złożyć wnioski o dofinansowanie w WFOŚiGW. Zaświadczenie to było wymagane jako załącznik do wniosku o dofinansowanie dla beneficjentów uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania.

W § 3 ust. 1 Porozumienia nr 62/2019 WFOŚiGW zobowiązał się do pokrycia kosztów obsługi zadań realizowanych przez Gminę. Określono wysokość kwot za: wniosek o podwyższony poziom dofinansowania zawierający zaświadczenie wydane przez Gminę, który został przekazany do WFOŚiGW za pośrednictwem Gminy (100,00 zł); wniosek o podwyższony poziom dofinansowania, który został przekazany do WFOŚiGW za pośrednictwem Gminy, ale zaświadczenie nie zostało wydane przez Gminę (50,00 zł); wniosek o podwyższony poziom dofinansowania zawierający zaświadczenie wydane przez Gminę, złożony w ramach PPCP bez pośrednictwa Gminy (50,00 zł); kolejny wniosek o podwyższony poziom dofinansowania zawierający to samo zaświadczenie wydane przez Gminę (50,00 zł). W ust. 2 podano, że Gmina otrzyma środki finansowe za wydane zaświadczenie tylko wtedy, kiedy będzie ono wydane przy użyciu dedykowanego systemu informatycznego. W załączniku nr 2 do Porozumienia nr 62/2019 po zmianie zawarto wzór wniosku o wypłatę wraz z raportem.

W dniu 30 czerwca 2021 r. Burmistrz zawarł z Prezesem Zarządu WFOŚiGW aneks nr 2/2021 do Porozumienia nr 62/2019. Podpisane porozumienie wpłynęło do Urzędu 5 lipca 2021 r.

(akta kontroli str. 1397-1423)

Zadania wynikające z przystąpienia Gminy do realizacji PPCP na podstawie Porozumienia nr 62/2019 (wraz ze zmianami) nie zostały ujęte w regulaminie organizacyjnym Urzędu, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 243a-257)

Zgodnie z § 1 ust. 2 i 3 Porozumienia nr 62/2019 Wójt wyznaczył kierownika Wydziału Rozwoju, Infrastruktury i Ochrony Środowiska¹⁶ do realizacji zadań związanych z obsługą PPCP oraz w wyznaczonym terminie poinformował o tym WFOŚiGW. Pomimo wyznaczenia kierownika Wydziału Rozwoju do wykonywania omawianych zadań Wójt, a następnie Burmistrz nie dokonał, do czasu rozpoczęcia kontroli NIK, aktualizacji jego zakresu obowiązków, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Od grudnia 2019 r. zadania te powierzono w formie pisemnej nowo zatrudnionemu pracownikowi w Wydziale Rozwoju. Informację o wyznaczeniu kolejnego pracownika przekazano do WFOŚiGW na piśmie i elektronicznie 4 grudnia 2019 r.

(akta kontroli str. 131-133, 221-223, 335-337)

W celu obsługi wydawania zaświadczeń Wójt, a następnie Burmistrz zawarł umowy licencyjne z [...] ¹⁷ z 2 listopada 2020 r. i 2 stycznia 2021 r. na korzystanie z oprogramowania Czyste Powietrze wraz z utrzymaniem na rok 2020 i 2021. Zapłaty za licencje dokonano przelewami z 19 listopada 2020 r. i 20 kwietnia 2021 r. odpowiednio na kwotę 246,00 zł i 295,20 zł – zgodnie z umowami. Nieprawidłowo zaklasyfikowano wydatek poniesiony na oprogramowanie w kwocie 246,00 zł, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Oprogramowanie Czyste Powietrze zostało przekazane przez Wójta na rzecz GOPS, a następnie przez Burmistrza na rzecz MGOPS w drodze porozumień odpowiednio z 2 listopada 2020 r. (obowiązującego do 31 grudnia 2020 r.) i z 2 stycznia 2021 r. (obowiązującego do 31 grudnia 2021 r.) w celu korzystania i realizacji zadania Czyste Powietrze.

Kierownik MGOPS wyjaśniła, że wybór modułu [...] ¹⁸ do obsługi zaświadczeń w ramach programu Czyste Powietrze wynikał z faktu, że oprogramowanie dotyczące świadczeń rodzinnych jest obsługiwane w MGOPS przy pomocy systemu dziedzinowego tej firmy od 2004 r., a zakup innego programu generowałby dodatkowe koszty. Wyjaśniła także, że nie uzgadniano z WFOŚiGW jaki program ma obsługiwać wydawanie zaświadczeń, gdyż moduł ten musiał współpracować z systemem dziedzinowym działającym w GOPS/MGOPS. System informatyczny Sygnity S.A. posiada świadectwo zgodności dla „Oprogramowania do obsługi Świadczeń Rodzinnych” na poziom organizacyjny GMINA. Moduł Czyste Powietrze został zainstalowany w komputerach GOPS na 2 stanowiskach komputerowych dnia 6 listopada 2020 r..

(akta kontroli str. 318-332, 832-835, 849-851)

Dwóch pracowników Wydziału Rozwoju wyznaczonych przez Wójta do realizacji zadań związanych z PPCP zostało przeszkolonych w tym zakresie przez WFOŚiGW. I tak:

---

¹⁶ Dalej: „Wydział Rozwoju”.

¹⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176 – t.j.) – odmowa udostępnienia z uwagi na prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy.

¹⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176 – t.j.) – odmowa udostępnienia z uwagi na prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy.

- w lipcu 2019 r. kierownik Wydziału Rozwoju uczestniczył w dwudniowym szkoleniu z PPCP;
- w sierpniu 2020 r. podinspektor ds. inwestycji z Wydziału Rozwoju uczestniczyła w jednodniowym szkoleniu dotyczącym PPCP po zmianach z 15 maja 2020 r.;
- w marcu 2021 r. podinspektor ds. inwestycji z Wydziału Rozwoju uczestniczyła w szkoleniu on-line dotyczącym zakresu wsparcia finansowego dla osób fizycznych w ramach PPCP.

(akta kontroli str. 333-346)

W 2020 r. – na podstawie zarządzenia nr 38/2020 Wójta Gminy Sochocin z 13 lipca 2020 r. – pracownicy Urzędu przeprowadzili inwentaryzację indywidualnych źródeł ciepła w każdym lokalu i budynku położonym na terenie Gminy. Z raportu wynikało, że 1797 źródeł ciepła spośród 2270 objętych inwentaryzacją, tj. 79,2%, nie spełniało wymogów uchwały antysmogowej. Były to kotły 3 i 4 klasy, kotły bezklasowe oraz inne urządzenia bezklasowe, tj. piece, piecokuchnie, piece wolnostojące, kominki, kozy, kocioł na naftę oraz piece kaflowe. Wyniki inwentaryzacji zostały ujęte w utworzonej bazie danych źródeł ciepła, zawierającej wszystkie informacje pozyskane dla każdego inwentaryzowanego budynku na terenie Gminy. Przeprowadzenie inwentaryzacji indywidualnych źródeł ciepła umożliwiło zgromadzenie informacji dotyczących rodzajów źródeł ciepła występujących w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej indywidualnych na terenie Gminy. W raporcie napisano, że celem pośrednim było rozpowszechnianie i uświadamianie społeczeństwa w temacie ograniczenia niskiej emisji, a także zmniejszenia narażenia społeczności Gminy na oddziaływanie zanieczyszczeń powietrza. Według danych zawartych w raporcie tylko 402 właściciele planowali zmianę sposobu ogrzewania, 1230 – nie ma takich planów, 620 – jeszcze nie podjęło decyzji, a 18 osób nie udzieliło takich informacji. W wyjaśnieniu kierownik Wydziału Rozwoju podał, że informacje zawarte w raporcie były aktualne na dzień 31 grudnia 2020 r. W raporcie nie podano na jaki dzień zgromadzono informacje o liczbie źródeł ciepła oraz dacie sporządzenia inwentaryzacji i raportu, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Inwentaryzację indywidualnych źródeł ciepła Gmina sfinansowała w całości ze środków pozyskanych z budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach „Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Ochrony Powietrza MAZOWSZE 2020”. Na wynagrodzenia dla przeprowadzających inwentaryzację i koordynatora, a także na kampanię informacyjną (ogłoszenie w lokalnym tygodniku „Extra Płońsk”, emisję 46 spotów w radiu Płońsk, ulotki zachęcające mieszkańców do współpracy przy inwentaryzacji źródeł ciepła) łącznie wydatkowano 68 458,42 zł.

Kierownik Wydziału Rozwoju wyjaśnił, że podczas inwentaryzacji ankieterzy informowali o możliwości uzyskania pomocy przy wypełnianiu wniosku w ramach PPCP. Nie ustalano ilu właścicieli budynków kwalifikowałoby się do uzyskania podwyższonego poziomu dofinansowania w Gminie. Nie korzystano w tym celu z danych GOPS/MGOPS. W Urzędzie nie posiadano wiedzy na ten temat.

(akta kontroli str. 347-401, 432-433)

Informacja o możliwości utworzenia w Urzędzie, od września 2019 r., punktu konsultacyjnego została przekazana do WFOŚiGW mailem z 6 sierpnia 2019 r. Od września do grudnia 2019 r. było to jedno stanowisko komputerowe w Wydziale Rozwoju. W grudniu 2019 r. zatrudniono osobę do obsługi beneficjentów PPCP. Według stanu na 11 czerwca 2021 r. w budynku Urzędu na I piętrze znajdował się jeden punkt obsługi PPCP. Na drzwiach wejściowych do pokoju nr 11 (pokój przejściowy) prowadzącego do pokoju, w którym udzielano informacji i pomocy przy

wypełnianiu wniosków w ramach PPCP, była trwale przymocowana plastikowa tablica o treści „Punkt konsultacyjny Programu „Czyste Powietrze””. W trzyosobowym pokoju znajdowały się trzy biurka z trzema stanowiskami komputerowymi. Dwie osoby, posiadające dwa oddzielne stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, mogły zapewnić pomoc przy złożeniu wniosku o dofinansowanie w ramach PPCP, jego wydruk oraz obsługę wnioskodawców.

Zgodnie z zarządzeniem Wójta nr 109/2019 z 17 grudnia 2019 r. w Urzędzie obowiązywała „Polityka ochrony danych w Gminie Sochocin” oraz „Instrukcja zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych”. Załącznikiem do Porozumienia nr 62/2019 i aneksu nr 1/2019 było Porozumienie powierzenia przetwarzania danych osobowych wraz z podpisanym formularzem potwierdzającym stosowanie środków organizacyjnych i technicznych w zakresie ochrony danych osobowych.

(akta kontroli str. 120-129, 139-141, 258-266, 428-431, 941-1060)

W związku z zagrożeniem wirusem SARS-CoV-2 (koronawirusem) w Urzędzie obowiązywały zmienione zasady organizacji pracy, wprowadzone zarządzeniami Wójta/Burmistrza: nr 19/2020 z 17 marca 2020 r. i nr 38/2021 z 11 lutego 2021 r. W czasie pracy Urzędu ograniczono kontakty bezpośrednie pracowników Urzędu z klientami, zalecono obsługę klientów telefonicznie, mailowo lub za pośrednictwem platformy ePUAP, dopuszczono pracę zdalną pracowników Urzędu na podstawie odrębnych porozumień zawartych z pracodawcą, a w przypadku zaistnienia konieczności osobistego załatwienia sprawy klienci Urzędu mogli być przyjmowani wyłącznie w wyznaczonym punkcie obsługi. Kierownik Wydziału Rozwoju wyjaśnił, że w związku z pandemią COVID-19 był ograniczony dostęp do wejścia do Urzędu. Na parterze budynku Urzędu był utworzony punkt, w którym wyznaczony pracownik ustalał temat sprawy bezpośrednio z interesantem. Jeśli temat dotyczył PPCP, to osoba wyznaczona do obsługi PPCP schodziła (z I piętra) na parter budynku i udzielała informacji potencjalnemu beneficjentowi PPCP. W przypadku konieczności udzielenia pomocy przy wykorzystaniu stanowiska komputerowego interesant był zapraszany do pokoju z zachowaniem reżimu sanitarnego. Sporządzano wówczas wnioski dla interesanta i podejmowano dalsze działania.

(akta kontroli str. 434-447)

W Gminie nie uchwalono programu wymiany kotłów węglowych i wspierania termomodernizacji budynków mieszkalnych. Burmistrz wyjaśnił, że przyczyną nieuchwalenia tego programu był brak środków finansowych w budżecie Gminy. Gmina nie korzystała ze środków zewnętrznych z powodu braku możliwości zapewnienia wkładu własnego przy realizacji programu.

(akta kontroli str. 433, 1213, 1219)

Według raportów o stanie Gminy za 2019 r. i 2020 r. w latach 2019-2020 Gmina działała w oparciu o 9 dokumentów strategicznych, programów i planów, uchwalonych przez Radę Gminy Sochocin, z których 3 – obejmowały zadania z zakresu ochrony powietrza:

- „Strategia rozwoju Gminy Sochocin na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2025”, przyjęta uchwałą nr XII/101/2016 z dnia 2 lutego 2016 r.
- „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sochocin na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 r.”, przyjęty uchwałą Nr XXIX/219/2017 z dnia 31 października 2017 r.
- „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Sochocin”, przyjęty uchwałą Nr XXX/230/2017 z dnia 20 grudnia 2017 r.

(akta kontroli str. 448-725, 1213, 1218-1219)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W obowiązującym regulaminie organizacyjnym Urzędu, stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 5/2019 Wójta z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Urzędu¹⁹ nie wymieniono zadania związanego z obsługą PPCP, pomimo podpisanego i realizowanego od 16 lipca 2019 r. Porozumienia nr 62/2019 r., obowiązującego pierwotnie do 2027 r., a po zmianie aneksem nr 1/2021 – do 2029 r. Od grudnia 2019 r. zadania te były realizowane przez pracowników Wydziału Rozwoju.

Tym samym nie dochowano standardów określonych w pkt 3 „Struktura organizacyjna” części II. „Standardy kontroli zarządczej A. Środowisko wewnętrzne” załącznika do komunikatu nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych²⁰. Zgodnie z ww. standardami struktura organizacyjna jednostki powinna być dostosowana do aktualnych celów i zadań. Zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności jednostek, poszczególnych komórek organizacyjnych jednostki oraz zakres podległości pracowników powinien być określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny.

Burmistrz wyjaśnił, że z uwagi na często pojawiające się nowe zadania wynikające z przepisów prawnych, zawieranych umów, porozumień zadania szczegółowe, realizowane w określonym czasie, wymieniane są w zakresach czynności.

(akta kontroli str. 52-83, 1211-1216, 1277-1292)

W ocenie NIK niedostosowanie regulaminu organizacyjnego Urzędu do nowych zadań było działaniem nierzetelnym.

2. W Urzędzie do 29 czerwca 2021 r. nie zaktualizowano zakresu obowiązków kierownika Wydziału Rozwoju, który w lipcu 2019 r. został wyznaczony do realizacji zadań w zakresie obsługi PPCP na podstawie Porozumienia nr 62/2019 r., został przeszkolony w tym zakresie oraz utworzył punkt konsultacyjny. Z kolei od grudnia 2019 r. w przypadku nieobecności podinspektora ds. inwestycji (posiadającego w swoim zakresie obowiązków zadania dotyczące m.in. obsługi beneficjentów PPCP) kierownik Wydziału Rozwoju pełnił zastępstwo w zakresie obsługi beneficjentów PPCP, dysponując stanowiskiem komputerowym z dostępem do Internetu. Burmistrz nie wskazał przyczyn nieprzypisania omawianych zadań kierownikowi Wydziału Rozwoju do 29 czerwca 2021 r.

(akta kontroli str. 283-317, 1386, 1389, 1392-1396)

Tym samym nie dochowano standardów określonych w pkt 3 „Struktura organizacyjna” części II. „Standardy kontroli zarządczej A. Środowisko wewnętrzne” załącznika do komunikatu nr 23 MF. Zgodnie z ww. standardami zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności jednostek, poszczególnych komórek organizacyjnych jednostki oraz zakres podległości pracowników powinien być określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny. Aktualny zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności powinien być określony dla każdego pracownika.

¹⁹ Ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniami Wójta: nr 4/2020 z dnia 6 lutego 2020 r. i nr 74/2020 z dnia 5 listopada 2020 r. oraz Burmistrza: nr 3/2021 z dnia 8 stycznia 2021 r. i nr 50/2021 z dnia 1 kwietnia 2021 r.

²⁰ Dz. Urz. MF z 2009 r. Nr 15, poz. 84., dalej: „komunikat nr 23 MF”.

W ocenie NIK, opisane wyżej postępowanie było nierzetelne.

3. W sporządzonym w Urzędzie raporcie pt. „Inwentaryzacja indywidualnych źródeł ciepła na terenie miasta i gminy Sochocin” nie podano na jaki dzień zgromadzono informacje o przewidywanej liczbie źródeł ciepła do wymiany w Gminie, uznanych za bezklasowe. Nie podano też daty sporządzenia inwentaryzacji i daty sporządzenia raportu. Nie aktualizowano danych zawartych w utworzonej bazie. Do czasu zakończenia kontroli nie podjęto żadnych działań w celu wykorzystania wyników przeprowadzonej inwentaryzacji. Kierownik Wydziału Rozwoju – który sporządził raport – wyjaśnił, że skupiał się na „Wytucznych do przygotowania inwentaryzacji – aktualizacja”, opracowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie i daty sporządzenia raportu oraz daty sporządzenia inwentaryzacji nie podał z przeoczenia. Wyjaśnił też, że informacje zawarte w raporcie były aktualne na 31 grudnia 2020 r., a na dzień rozpoczęcia kontroli, czyli na 24 maja 2021 r., nie są aktualne, na pewno uległy zmianie i nie wiadomo jak uległy zmianie. Stwierdził, że Urząd opracuje procedurę weryfikacji bazy danych inwentaryzacji indywidualnych źródeł ciepła na terenie Gminy Sochocin.

Zdaniem NIK, brak bieżącej aktualizacji danych o źródłach ciepła na terenie Gminy powoduje dezaktualizację wyników inwentaryzacji i brak możliwości pełnego wykorzystania jej efektów.

W ocenie NIK, opisane wyżej postępowanie było nierzetelne.

(akta kontroli str. 385-394, 432-433)

4. W Urzędzie zaklasyfikowano wydatek w kwocie 246,00 zł, poniesiony w 2020 r. na korzystanie z oprogramowania „Czyste Powietrze” wraz z utrzymaniem, w dziale 900 *Gospodarka komunalna i ochrona środowiska*, rozdziale 90026 *Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami*, zamiast w dziale 750 *Administracja publiczna*, rozdziale 75023 *Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)*. Działanie to było niezgodne z załącznikiem nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych²¹, w którym określono klasyfikację działów i rozdziałów wydatków. Spowodowało to, że sprawozdanie Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej za 2020 r. nie odzwierciedlało rzetelnego obrazu poniesionych wydatków na oprogramowanie. Skarbnik Gminy wyjaśniła, że nastąpiło to na skutek pomyłki.

(akta kontroli str. 322-324, 1073-1074, 1077-1095)

OCENA CZĄSTKOWA

Przyjęte do realizacji warunki organizacyjno-techniczne zapewniły wdrażanie PPCP. Do realizacji zadań w zakresie obsługi PPCP zostali wyznaczeni pracownicy Wydziału Rozwoju, a od listopada 2020 r. upoważniono również pracowników GOPS/MGOPS do wydawania zaświadczeń o wysokości dochodów. Pracownicy Wydziału Rozwoju zostali przeszkoleni. Utworzono punkt konsultacyjny, w którym stworzono warunki zapewniające sprawną obsługę mieszkańców Gminy w ramach PPCP. Pracownicy GOPS/MGOPS zostali wyposażeni w zakupiony program do wydawania zaświadczeń o dochodach dla osób uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania.

²¹ Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, ze zm.

Odpowiednio do zakresu realizowanych zadań nie został zaktualizowany regulamin organizacyjny Urzędu oraz zakres obowiązków kierownika Wydziału Rozwoju. Przeprowadzona inwentaryzacja indywidualnych źródeł ciepła na terenie miasta i gminy zaowocowała powstaniem bazy danych źródeł ciepła, której wyniki nie zostały jednak wykorzystane do czasu zakończenia kontroli. Nieprawidłowo zaklasyfikowano wydatek poniesiony w 2020 r. na korzystanie z oprogramowania Czyste Powietrze wraz z utrzymaniem.

OBSZAR

2. Działania informacyjno-edukacyjne propagujące wiedzę o PPCP

Opis stanu faktycznego

W Urzędzie nie organizowano szkoleń i spotkań informacyjnych, w tym on-line, na potrzeby wdrażania PPCP. Kierownik Wydziału Rozwoju 4 czerwca 2019 r. brał udział w jednym spotkaniu zorganizowanym w Gminnym Ośrodku Kultury w Sochocinie przez Fundację GlobalECO dla mieszkańców Gminy, dotyczącym PPCP. Na prośbę organizatorów na stronie internetowej i facebooku zamieszczono przekazane materiały informacyjne.

Informacje o PPCP propagowano wyłącznie poprzez stronę internetową Urzędu oraz bezpośrednie spotkania z interesantami w Urzędzie. Wójt gminy, w odpowiedzi z 30 lipca 2020 r. na pismo Ministra Klimatu dotyczące podejmowanych przez Gminę działań naprawczych, które bezpośrednio lub pośrednio wpływają na poprawę jakości powietrza, wskazał, że mieszkańcy są informowani o możliwościach dofinansowania przedsięwzięć na rzecz poprawy jakości powietrza poprzez stronę internetową lub bezpośrednio przez pracowników Urzędu.

W Urzędzie nie przeprowadzano kampanii promocyjnych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie związanym z wdrażaniem PPCP. Nie organizowano spotkań informacyjnych z mieszkańcami Gminy zachęcających do uczestnictwa w PPCP. Nie wykorzystywano w tym celu lokalnej telewizji, nie emitowano spotów radiowych, nie uruchamiano punktów mobilnych. Nie opracowano, nie drukowano i nie dystrybuowano ulotek Urzędu, zachęcających do wymiany źródeł ciepła i wykorzystania dofinansowania ze środków PPCP. W Urzędzie nie opracowano strategii, ani planu działań informacyjnych i wspomagających (w szczególności osoby dotknięte ubóstwem energetycznym) w celu przekonania mieszkańców Gminy do skorzystania – przy wsparciu pracowników Urzędu – z dofinansowania w ramach PPCP i dotarcia szczególnie do osób o niskich dochodach.

Brak planowania oraz przeprowadzenia w Gminie kampanii promocyjnych, informacyjnych i edukacyjnych zapewniających dotarcie z informacjami o PPCP do szerokiej grupy odbiorców opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 402-426, 443 1213, 1220)

Lokalizacja punktu konsultacyjnego, w którym mieszkańcy mogli uzyskać informacje o PPCP oraz wsparcie w zakresie przygotowania wniosków o dofinansowanie, nie była oznaczona na terenie Urzędu w sposób widoczny i zapewniający łatwe dotarcie do niego. Przed wejściem do budynku Urzędu stwierdzono brak informacji o istnieniu punktu konsultacyjnego PPCP oraz informacji o PPCP. Po wejściu do budynku Urzędu na parterze stwierdzono brak informacji o istnieniu punktu konsultacyjnego PPCP. Stwierdzono również brak informacji o numerze pokoju, w którym udziela się informacji o PPCP. Na tablicy ogłoszeń w niewidocznym miejscu znajdowała się niewielka ulotka o programie „Zadbaj o swój kawałek nieba”, wydana przez WFOŚiGW. Brak oznakowania, w sposób widoczny, miejsca

zlokalizowania punktu konsultacyjnego w Urzędzie opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 428-431)

Podinspektor ds. inwestycji wyjaśniła, że w związku z pandemią COVID-19 nie ograniczono bezpośrednich kontaktów z mieszkańcami Gminy. W wydzielonym pomieszczeniu udzielane były informacje w pełnym zakresie. W przypadku pracy zdalnej interesanci kontaktowali się telefonicznie. Ustalany był wówczas termin spotkania przy zachowaniu reżimu sanitarnego w celu złożenia wniosku o dofinansowanie przez Portal Beneficjenta. Nie było przypadków, aby interesantowi nie udzielono pomocy w czasie pandemii, zarówno w zakresie wniosku o dofinansowanie jak i o płatność. Nie organizowano żadnych spotkań z mieszkańcami, żeby dotrzeć z edukacją i informacjami. Były to kontakty osobiste, telefoniczne i za pośrednictwem poczty elektronicznej.

(akta kontroli str. 1226-1241)

Gmina nie brała udziału w pilotażach związanych z wprowadzaniem nowych rozwiązań w PPCP. Burmistrz wyjaśnił, że Gmina informowała o zmianach w PPCP na stronie internetowej Urzędu. Utrzymujący się w 2020 r. i 2021 r. stan pandemii na obszarze RP uniemożliwił przeprowadzenie spotkań informacyjnych związanych z wprowadzaniem nowych rozwiązań w PPCP.

(akta kontroli str. 434, 1213, 1220-1221)

W Urzędzie nie udostępniono na stronie internetowej informacji o rozpoczęciu wydawania zaświadczeń o dochodach dla osób uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania. Nie zamieszczono również informacji o wydawaniu zaświadczeń o dochodach dla osób uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania przez MGOPS, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Na stronie internetowej udostępniono informację o zmianie PPCP i osobach odpowiedzialnych w Urzędzie za pomoc w obsłudze beneficjentów PPCP. Podano także link do strony internetowej WFOŚiGW.

(akta kontroli str. 435)

Informacje i banery informujące o PPCP były zamieszczone w sposób widoczny na stronie internetowej Gminy: www.sochocin.pl, www.archiwum.sochocin.pl oraz serwisie społecznościowym „Facebook”. Na stronie BIP nie zamieszczono żadnej informacji na temat udziału Gminy we wdrażaniu PPCP, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 726-789)

W latach 2019-2021 z budżetu Gminy nie poniesiono wydatków na działania informacyjne i edukacyjne związane z PPCP. Wydatki te nie były również planowane.

(akta kontroli str. 427, 1073, 1076-1077, 1117-1153)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Urzędzie nie planowano i nie przeprowadzono kampanii promocyjnych, informacyjnych i edukacyjnych zapewniających dotarcie z informacjami o PPCP do szerokiej grupy odbiorców. Nie organizowano spotkań informacyjnych, w tym on-line, z mieszkańcami Gminy zachęcających do uczestnictwa w PPCP. Nie wykorzystywano w tym celu lokalnej telewizji, spotów radiowych, nie organizowano punktów mobilnych.

Tym samym Wójt, a następnie Burmistrz nie dochował standardów określonych w pkt 18 „Komunikacja zewnętrzna” części II. „Standardy kontroli zarządczej D. Informacja i komunikacja” załącznika do komunikatu nr 23 MF. Zgodnie z ww. standardami należy zapewnić efektywny system wymiany ważnych informacji z podmiotami zewnętrznymi mającymi wpływ na osiąganie celów i realizację zadań.

Burmistrz wyjaśnił, że Porozumienie nr 62/2019 zostało podpisane 16 lipca 2019 r. i pierwsze miesiące to przygotowanie pracownika do obsługi beneficjentów w ramach PPCP. W grudniu 2019 r. została zatrudniona osoba, która bezpośrednio została wyznaczona do obsługi PPCP. Na skutek utrzymującego się w 2020 r. i 2021 r. stanu epidemii na obszarze RP (spowodowanej koronawirusem i wywoływana przez niego chorobą COVID-19), brak było możliwości przeprowadzenia spotkań informacyjnych z mieszkańcami Gminy w ramach PPCP. Ze względu na brak środków finansowych w budżecie Gminy nie korzystano z lokalnej telewizji i spotów radiowych.

Zdaniem NIK założenia i istota PPCP wskazują na potrzebę prowadzenia działań promocyjnych, edukacyjnych oraz informacyjnych. Nie można skutecznie osiągać celów i założeń zawartych w PPCP nie prowadząc kampanii promocyjnych, informacyjnych i edukacyjnych wśród mieszkańców gminy na terenie, której PPCP ma być wdrażany. Takie działania powinny mieć charakter powszechny i ciągły. Skoro pracownicy Gminy mogli przeprowadzić w trudnych warunkach pandemii inwentaryzację źródeł ciepła na terenie Gminy, możliwe było również zorganizowanie spotkań z mieszkańcami np. w formie online, w celu rozpowszechniania informacji i korzyści płynących z PPCP oraz edukacji mieszkańców. Niepodejmowanie takich działań mogło wynikać m.in. z braku ich planowania.

Burmistrz wyjaśnił, że opracowanie omawianego planu nie wynikało wprost z podpisanego Porozumienia nr 62/2019 zawartego dnia 16 lipca 2019 r. z WFOŚiGW. Dopiero przeprowadzona w 2020 r. inwentaryzacja indywidualnych źródeł ciepła umożliwiła organowi zgromadzenie informacji dotyczących rodzajów źródeł ciepła występujących w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej na terenie Gminy. Wskazał także, iż analiza stanu istniejącego i zbiór informacji środowiskowych pozwoliły na określenie celów środowiskowych dla Gminy Sochocin. Wyłoniła się lista zadań priorytetowych, które należało by przeprowadzić dla poprawy powietrza, w tym opracowanie planu działań edukacyjnych, informacyjnych i wspomagających realizację PPCP. Jak wynika z przeprowadzonej inwentaryzacji aż 79% źródeł ciepła na terenie Gminy Sochocin stanowią źródła ciepła, które nie spełniają wymogów uchwały antysmogowej. Podkreślił, iż mała liczba respondentów była świadoma konieczności zmiany ogrzewania na bardziej ekologiczne i zadeklarowała chęć wymiany starego źródła ogrzewania na nowe bardziej ekologiczne, które w znacznym stopniu wpłynie na poprawę jakości powietrza. Dlatego, jak wyjaśnił, Urząd podejmie kroki w celu opracowania planu działań edukacyjnych, informacyjnych i wspomagających realizację PPCP.

W ocenie NIK, opisane wyżej postępowanie było nierzetelne.

(akta kontroli str. 433-434, 1213, 1219-1220)

2. Nie oznakowano w sposób widoczny miejsca zlokalizowania punktu konsultacyjnego w Urzędzie, w którym mieszkańcy mogli uzyskać informacje o PPCP oraz wsparcie w zakresie przygotowania wniosków o dofinansowanie. Burmistrz wyjaśnił, że nie wynikało to wprost z podpisanego Porozumienia

nr 62/2019. Na szkoleniu w dniach 24 i 26 lipca 2019 r. pracownik otrzymał tabliczkę z napisem Punkt konsultacyjny Programu „Czyste Powietrze”, która została zamieszczona na drzwiach pokoju, w którym obsługiwani są mieszkańcy Gminy w ramach PPCP.

W ocenie NIK, nieznakowanie w sposób widoczny ww. punktu konsultacyjnego przez okres blisko dwóch lat mogło w sposób istotny ograniczyć wiedzę mieszkańców o możliwości skorzystania z takich konsultacji, w szczególności w sytuacji braku podejmowania w Urzędzie działań promocyjnych, informacyjnych i edukacyjnych zapewniających dotarcie z informacjami o PPCP do szerokiej grupy odbiorców.

W ocenie NIK, opisane wyżej postępowanie było nierzetelne.

(akta kontroli str. 428-431, 1213, 1221)

3. Gmina nie udostępniła informacji o rozpoczęciu wydawania zaświadczeń o dochodach dla osób uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania na stronie internetowej Urzędu www.sochocin.pl, www.archiwum.sochocin.pl. Tym samym nie powiadomiono mieszkańców o możliwości otrzymania, począwszy od listopada 2020 r., zaświadczeń o dochodach w GOPS, a następnie w MGOPS. Informacje w tym zakresie zostały zamieszczone na stronie internetowej Urzędu dopiero w trakcie kontroli NIK, tj. po upływie 7 miesięcy od daty formalnego rozpoczęcia wydawania zaświadczeń.

Burmistrz wyjaśnił, iż brak ww. informacji wynikał z przeoczenia i braku w tym zakresie aktualizacji informacji zamieszczonych na stronie Urzędu oraz BIP, w tym na stronie internetowej GOPS/MGOPS. Urząd podjął już działania naprawcze i zaktualizował informację dotyczącą PPCP.

W ocenie NIK, opisane wyżej postępowanie było nierzetelne.

(akta kontroli str. 726-796, 1212, 1217, 386-1390)

4. Na stronie internetowej BIP Urzędu nie udostępniono informacji o PPCP oraz o jednostce przyjmującej wnioski i wydającej zaświadczenia o dochodach, co było niezgodne z art. 8 ust. 3 u.d.p.

Burmistrz wyjaśnił, że informacje te nie zostały zamieszczone na stronie BIP z uwagi na brak wytycznych wskazanych w jakimkolwiek dokumencie. Zamieszczono tylko informacje na stronie internetowej Gminy www.sochocin.pl, a w późniejszym okresie na tej stronie zamieszczono link <https://www.sochocin.pl/program-czyste-powietrze/>.

(akta kontroli str. 726-796, 1212, 1217, 386-1390)

Zgodnie z art. 8 ust. 3 u.d.p. podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2 tej ustawy (w tym organy władzy publicznej), obowiązane są do udostępniania w BIP informacji publicznych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3, pkt 4 lit. a tiret drugie, lit. c i d i pkt 5. (w tym zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. d u.d.p. o sposobach przyjmowania i załatwiania spraw, a więc również o jednostce przyjmującej wnioski i wydającej zaświadczenia z upoważnienia Burmistrza). Podmioty, o których mowa w zdaniu pierwszym, mogą udostępniać w BIP również inne informacje publiczne. Zgodnie z definicją informacji publicznej zawartą w art. 1 ust. 1 u.d.p. każda informacja o sprawach publicznych stanowi informację publiczną w rozumieniu ustawy i podlega udostępnieniu na zasadach i w trybie określonych w tej ustawie. Artykuł 6 ust. 1 pkt 1 lit. c tej ustawy stanowi, że udostępnieniu podlega informacja publiczna w szczególności o programach w zakresie realizacji zadań publicznych, sposobie ich realizacji,

wykonywaniu i skutkach realizacji tych zadań, a więc faktyczną działalność władzy i administracji publicznej w zakresie wykonania określonych zadań na rzecz państwa i obywateli. Z kolei gminy w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym²² w art. 7 ust. 1 pkt. 1 w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty należących do zadań własnych gminy, mają wpisane zadanie własne dotyczące ochrony środowiska i przyrody. Wdrożenie PPCP wpisuje się, jako jeden ze sposobów realizacji tego zadania przez gminę. Biorąc powyższe pod uwagę, niezamieszczenie informacji o PPCP na stronie BIP Gminy było działaniem niezgodnym z prawem.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia jako niewystarczające prowadzone w Urzędzie działania informacyjno-edukacyjne propagujące wiedzę o PPCP. W Urzędzie nieprzeprowadzono kampanii promocyjnych, informacyjnych i edukacyjnych, zapewniających dotarcie z informacjami o PPCP do szerokiej grupy odbiorców. Nie opracowano planu prowadzenia działań edukacyjnych i informacyjnych. Nie oznakowano w sposób widoczny miejsca zlokalizowania punktu konsultacyjnego w Urzędzie, w którym mieszkańcy mogli uzyskać informacje o PPCP oraz wsparcie w zakresie przygotowania wniosków o dofinansowanie. Informacje o PPCP propagowano jedynie poprzez stronę internetową Urzędu, serwis społecznościowy oraz bezpośrednie spotkania w Urzędzie, które były inicjowane przez potencjalnych beneficjentów PPCP. Informacje o wdrażaniu PPCP przez Gminę nie zostały zamieszczone na stronie BIP. Z kolei informacje w tym zakresie zamieszczone na stronie internetowej Urzędu i portalu społecznościowym nie obejmowały istotnej dla mieszkańców kwestii dotyczącej rozpoczęcia wydawania zaświadczeń o dochodach dla osób uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania.

OBSZAR

3. Proces weryfikacji wniosków o przyznanie dofinansowania

Opis stanu faktycznego

W Urzędzie kontaktowano interesantów z pracownikami GOPS/MGOPS w celu uzyskania zaświadczenia o dochodach. Informacje były przekazywane w formie maili, ustnie w wyniku bezpośredniego kontaktu z interesantem i w rozmowie telefonicznej. Pomocy udzielano na etapie uzyskania zaświadczenia o dochodach, opracowania wniosku o dofinansowanie oraz na etapie wniosku o płatność. Po kontakcie osobistym z interesantami podinspektor ds. inwestycji przekazywała numer telefonu do kontaktu.

Pomocy na etapie składania wniosku o dofinansowanie udzielono 29 osobom w okresie od 19 września 2019 r. do 29 czerwca 2021 r., w tym 24 osobom do 24 maja 2021 r.

Działania te nie były przedmiotem skarg lub wniosków mieszkańców Gminy. Zadania te realizowano bez procedury przyjmowania, ewidencjonowania i weryfikowania wniosków o dofinansowanie i dotarcia szczególnie do osób o niskich dochodach, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 435, 1061-1072, 1226-1241)

Zaświadczenia o dochodach dla potencjalnych wnioskodawców o dofinansowanie w ramach PPCP były wystawiane od 5 listopada 2020 r. w GOPS, a od 1 stycznia 2021 r. w MGOPS na podstawie upoważnień wydanych zgodnie z art. 411 ust. 10r ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska²³ oraz w związku

²² Dz. U. z 2020 r. poz. 713, ze zm.

²³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, ze zm., dalej: „ustawa Poś”.

z zarządzeniem nr 57/2013 Wójta z 28 listopada 2013 r. w sprawie rejestracji upoważnień i pełnomocnictw w Urzędzie.

W okresie objętym kontrolą Wójt, a następnie Burmistrz wydał po 2 upoważnienia odpowiednio z 5 listopada 2020 r.²⁴ i 4 stycznia 2021 r. do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w art. 411 ust. 10g ustawy Poś, w tym do wydawania w tych sprawach zaświadczeń. Upoważnień udzielono kierownikowi GOPS/MGOPS oraz osobie zatrudnionej w GOPS/MGOPS na stanowisku inspektora ds. świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i świadczeń wychowawczych. Stosownie do art. 411 ust. 10r ustawy Poś osobie zatrudnionej w GOPS/MGOPS udzielono upoważnienia na wniosek kierownika GOPS/MGOPS.

W okresie od 4 listopada 2020 r. do 24 maja 2021 r. do GOPS/MGOPS wpłynęło 26 żądań wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego, z tego 10 w 2020 r. i 16 w 2021 r. Wydano 26 zaświadczeń, z tego 10 w 2020 r. i 16 w 2021 r. W GOPS/MGOPS nie gromadzono informacji czy wszyscy wnioskodawcy, którzy otrzymali zaświadczenia, złożyli wnioski o dofinansowanie w ramach PPCP, gdyż – jak wyjaśniła kierownik MGOPS – nie należało to do zakresu otrzymanego upoważnienia. Z tego również powodu w GOPS/MGOPS nie było danych na temat liczby wydawanych zaświadczeń osobom, które ze względu na położenie budynku zobowiązane były do złożenia wniosku o dofinansowanie do WFOŚiGW właściwego dla miejsca położenia budynku.

(akta kontroli str. 790-803, 822-835)

W GOPS/MGOPS ewidencję wniosków i zaświadczeń o dochodach dla beneficjentów uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania prowadzono ręcznie. Numerowano kolejno zgodnie z datą przyjęcia żądań oraz jednolitym rzeczowym wykazem akt obowiązującym w GOPS/MGOPS. Kierownik MGOPS wyjaśniła, że dedykowany do wydawania zaświadczeń program informatyczny (moduł) posiada funkcjonalność umożliwiającą nadawanie unikatowych numerów, ale ta numeracja nie jest zgodna z instrukcją kancelaryjną. Dlatego numery wprowadzane były ręcznie przy zachowaniu wszelkiej staranności, aby były unikatowe.

(akta kontroli str. 790-796, 832-834)

Szczegółowa analiza wybranych losowo 20 spraw (po 10 z 2020 r.²⁵ i 2021 r.²⁶), wszczętych na żądanie strony o wydanie zaświadczenia o dochodach i zakończonych wydaniem zaświadczenia w latach 2020-2021 (do 24 maja) w GOPS/MGOPS wykazała m.in., że wszystkie wnioski o wydanie zaświadczenia zostały sporządzone na wzorze, stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 2 października 2020 r. w sprawie określenia wzoru żądania wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej oraz wzoru tego zaświadczenia²⁷, a wydane zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego były zgodne ze wzorem, stanowiącym załącznik nr 2 do tego

²⁴ Upoważnienia z 5 listopada 2020 r. obowiązywały do 31 grudnia 2020 r.

²⁵ Nr GOPS.452.1.2020, Nr GOPS.452.2.2020, Nr GOPS.452.3.2020, Nr GOPS.452.4.2020, Nr GOPS.452.5.2020, Nr GOPS.452.6.2020, Nr GOPS.452.7.2020, Nr GOPS.452.8.2020, Nr GOPS.452.9.2020, Nr GOPS.452.10.2020.

²⁶ Nr GOPS.452.1.2021, Nr MGOPS.452.2.2021, Nr MGOPS.452.3.2021, Nr MGOPS.452.4.2021, Nr MGOPS.452.7.2021, Nr MGOPS.452.10.2021, Nr MGOPS.452.13.2021, Nr MGOPS.452.14.2021, Nr MGOPS.452.15.2021, Nr MGOPS.452.16.2021.

²⁷ Dz. U. poz. 1713.

rozporządzenia. Dane zawarte w rejestrach wniosków i wydanych zaświadczeniach były zgodne z danymi zawartymi w dokumentach źródłowych. We wszystkich przypadkach przed sporządzeniem i wydrukowaniem zaświadczenia dokonywano elektronicznie weryfikacji danych zawartych we wniosku poprzez połączenie z rejestrem PESEL, z Ministerstwem Finansów, ZUS lub KRUS w zależności od danych o ubezpieczeniu, zawartych we wniosku. Kontrola nie wykazała, aby zaświadczenie było wydane bez użycia systemu komputerowego. Na wydrukowanych zaświadczeniach brak było cech umożliwiających stwierdzenie, że zostały wydane za pomocą systemu informatycznego Czyste Powietrze, dedykowanego do wydawania zaświadczeń. Wszystkie zaświadczenia zostały wydane, zgodnie z art. 217 §3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego²⁸, w terminie do 7 dni. Zostały podpisane z upoważnienia Wójta lub Burmistrza przez kierownika GOPS lub MGOPS.

Postępowania w sprawie wniosków o wydanie zaświadczenia były prowadzone zgodnie z „Procedurą wydawania zaświadczeń do Programu Czyste Powietrze w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sochocinie”²⁹.

(akta kontroli str. 818-821, 870-880, 883-940a)

W latach 2019-2021 (do 24 maja) do Urzędu wpłynęły łącznie 24 wnioski o dofinansowanie w formie dotacji w ramach PPCP, w tym 9 wniosków od wnioskodawców uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania. W 2019 r. wpłynęły 2 wnioski, w 2020 r. – 12 (w tym 2 od wnioskodawców uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania) na kwotę 188,7 tys. zł oraz od 1 stycznia do 24 maja 2021 r. – 10 wniosków (w tym 7 od wnioskodawców uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania). Wnioski zweryfikowano pozytywnie. Kwota dofinansowania ujęta we wnioskach wynosiła według niepełnych danych Urzędu 311,9 tys. zł, z tego 50,9 tys. zł w 2019 r., 188,7 tys. zł w 2020 r. na podstawie 11 wniosków i 72,3 tys. zł w 2021 r. na podstawie 5 wniosków. Powodem braku danych z 6 wniosków był brak skanu wniosków w systemie EZD³⁰ oraz ich kserokopii. Nie było również informacji o liczbie osób, które zrezygnowały ostatecznie ze złożenia wniosku. Podinspektor ds. inwestycji wyjaśniła, że mieszkańcy składający wnioski o dofinansowanie samodzielnie nie mają obowiązku informowania Urzędu o jego złożeniu bezpośrednio do WFOŚiGW. Nie informują też Urzędu o rezygnacji bądź wykonaniu zadania zadeklarowanego we wniosku o dofinansowanie.

(akta kontroli str. 1227, 1242)

Badaniem objęto 29 zweryfikowanych wniosków o dofinansowanie, w tym 5 korekt, tj. 100% wniosków złożonych w Urzędzie. Badanie to wykazało, że wszystkie wnioski zostały przekazane do WFOŚiGW – Wydziału Zamiejscowego w Ciechanowie w terminie od 1 do 4 dni, czyli w terminie wynikającym z Porozumienia nr 62/2019.

(akta kontroli str. 1223-1225)

W Urzędzie zapewniono pomoc beneficjentom przy rozliczeniu otrzymanego dofinansowania, w tym przy poprawnym wypełnianiu wniosku o płatność oraz kompletowaniu wymaganych załączników. Pomocy w tym zakresie udzielono 7 osobom w okresie od 16 listopada 2020 r. do 10 czerwca 2021 r., w tym 6 osobom do 24 maja 2021 r. Osoby, które zwróciły się o pomoc przy sporządzaniu wniosku o płatność posiadały zawarte umowy z WFOŚiGW.

²⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm., dalej: „k.p.a.”.

²⁹ Wprowadzoną zarządzeniem nr 9/2020 Kierownika GOPS z dnia 31 grudnia 2020 r.

³⁰ System informatyczny do elektronicznego zarządzania dokumentacją.

(akta kontroli str. 1226)

W Urzędzie nie zlecano weryfikacji wniosków podmiotom zewnętrznym, w tym osobom fizycznym. Prace te były wykonywane przez pracowników Wydziału Rozwoju.

(akta kontroli str. 435, 1223)

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie przesłano do WFOŚiGW 2 wnioski o wypłatę środków wraz z załączonym raportem, które objęto badaniem. Do wniosków załączono raporty o liczbie wydanych zaświadczeń i przekazanych wniosków o dofinansowanie, sporządzone na wzorach, stanowiących załączniki do Porozumienia nr 62/2019 zmienionego aneksem nr 1/2021.

We wniosku o wypłatę środków nr 1 z 19 lutego 2021 r. w kwocie 600,00 zł wykazano 2 wnioski o dofinansowanie, przekazane do WFOŚiGW – Wydział Zamiejscowy w Ciechanowie z załączonymi zaświadczeniami o dochodach, wydanymi przez Gminę oraz 8 zaświadczeń o dochodach na potrzeby złożenia wniosku, które nie zostały złożone z wnioskami o dofinansowanie za jej pośrednictwem. Wniosek dostarczono do WFOŚiGW 26 lutego 2021 r. W odpowiedzi na maila z 8 lutego 2021 r. informującego o terminie przekazania wniosku o wypłatę środków nr 1 (za IV kwartał 2020 r.) do 12 lutego 2021 r., Gmina powiadomiła WFOŚiGW o wstrzymaniu rozliczenia do czasu podpisania aneksu. Wniosek został przekazany w ciągu 3 dni roboczych od dnia wpływu aneksu nr 1/2021 do Urzędu. Podinspektor ds. inwestycji wyjaśniła, że termin nie został przedłużony. Późna data wpływu aneksu, tj. 17 lutego 2021 r., zobligowała Urząd do niezwłocznego podpisania i odesłania wniosku o wypłatę środków do WFOŚiGW.

We wniosku o wypłatę środków nr 2 z 12 kwietnia 2021 r. w kwocie 550,00 zł wykazano 4 wnioski o dofinansowanie, przekazane do WFOŚiGW – Wydział Zamiejscowy w Ciechanowie z załączonymi zaświadczeniami o dochodach, wydanymi przez Gminę oraz 3 wydane zaświadczenia o dochodach na potrzeby złożenia wniosku, które nie zostały złożone z wnioskami o dofinansowanie za jej pośrednictwem. Wniosek dostarczono do WFOŚiGW 15 kwietnia 2021 r., tj. jeden dzień po terminie określonym w § 3 ust. 7 Porozumienia nr 62/2019 zmienionego aneksem nr 1/2021. Podinspektor ds. inwestycji wyjaśniła, że tak wyznaczony termin odczytała jako ostatni dzień na nadanie dokumentu na poczcie.

Wnioski o wypłatę środków (wraz z załącznikami) nie były korygowane przez WFOŚiGW.

(akta kontroli str. 244, 1179-1210, 1227-1228)

Na rachunek bankowy Urzędu 16 marca 2021 r. wpłynęło 6 przelewów na łączną kwotę 400,00 zł – na pokrycie kosztów poniesionych przy wdrażaniu PPCP. Przekazane środki były o 200,00 zł niższe od kwoty wnioskowanej zawartej we wniosku o wypłatę środków nr 1. Opis przelewów nie umożliwiał ustalenia, za który wniosek lub zaświadczenie dokonano przelewu środków. Do Urzędu nie wpłynęła informacja WFOŚiGW o wypłacie środków za dany okres rozliczeniowy, tj. IV kwartał 2020 r. Dochody i wydatki nie były ujęte w planie budżetu Gminy. Zmiany uchwały budżetowej Gminy w zakresie dochodów i wydatków zostały uchwalone na sesji Rady Miejskiej w dniu 29 czerwca 2021 r.

(akta kontroli str. 1074-1078, 1096-1116, 1139-1178)

Gmina nie składała do WFOŚiGW zastrzeżeń co do sposobu weryfikacji danych ujętych we wniosku o wypłatę środków. Nie wyjaśniano również przyczyny wpływu na rachunek Urzędu środków w wysokości 400,00 zł, tj. kwoty o 200,00 zł niższej od wnioskowanej we wniosku o wypłatę środków nr 1. Podinspektor ds. inwestycji

wyjaśniła, że nie występowała do WFOŚiGW, jako osoba upoważniona do kontaktu, o wyjaśnienie przyczyny powstałej różnicy, gdyż nie miała informacji o tym, że środki z tego tytułu wpłynęły na rachunek Urzędu i w jakiej wysokości, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1189-1198, 1227)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Do 30 czerwca 2021 r. w Urzędzie nie ustalono procedury przyjmowania, ewidencjonowania i weryfikowania wniosków o dofinansowanie w ramach PPCP, opisującej sposób postępowania z wnioskami o dofinansowanie. Zdaniem NIK, powyższa sytuacja miała wpływ na nieprowadzenie rejestru wniosków o dofinansowanie (prowadzona ewidencja obejmowała wszystkie sprawy), nieokreślenie sposobu dokumentowania spotkań pracowników Urzędu z potencjalnymi beneficjentami, nieustalenie rodzaju i zakresu gromadzonej dokumentacji i form jej przechowywania.

Burmistrz wyjaśnił, że brak takiej procedury wynika z niedopatrzenia przez Urząd. Powyższe zostanie poprawione poprzez opisanie sposobu postępowania z wnioskami o dofinansowanie.

W ocenie NIK opisane wyżej postępowanie było nierzetelne.

(akta kontroli str. 435, 1213, 1221, 1242)

2. W Urzędzie, pomimo rozbieżności pomiędzy kwotą wnioskowaną (600,00 zł) ujętą we wniosku o wypłatę środków nr 1, a kwotą otrzymaną (400,00 zł) za obsługę PPCP, nie wystąpiono do WFOŚiGW o wyjaśnienie przyczyny powstałej różnicy, a także nie skorzystano z prawa zgłoszenia zastrzeżeń co do wysokości wypłaconych przez WFOŚiGW środków w trybie wynikającym z § 3 ust. 14 Porozumienia nr 62/2019 zmienionego aneksem nr 1/2021. Z wyjaśnień uzyskanych w toku kontroli wynika, że podinspektor ds. inwestycji nie wiedziała o wpływie środków i ich wysokości, a skarbnik Urzędu otrzymała zawarte Porozumienie nr 62/2019 wraz z aneksem nr 1/2021 dopiero w dniu 23 marca 2021 r.

Burmistrz wyjaśnił, że dokumenty nie zostały przekazane do Wydziału Finansów i Budżetu, gdyż nie wskazują wprost konieczności udziału skarbnika Urzędu oraz jego kontrasygnaty przy podpisaniu Porozumienia nr 62/2019. Powodem nieustalenia przyczyny powstałej różnicy środków był brak posiadania informacji w odpowiednim czasie w Wydziale Finansów i Budżetu i w Wydziale Rozwoju. Nie skorzystano z prawa zgłoszenia zastrzeżeń co do wysokości wypłaconych przez WFOŚiGW w Warszawie środków, gdyż było to możliwe tylko w terminie 7-dniowym. W związku z opóźnieniem przepływu informacji między Wydziałem Finansów i Budżetu i Wydziałem Rozwoju (z powodu pracy zdalnej w Urzędzie w czasie pandemii COVID-19) został uchybiony termin 7-dniowy do zgłoszenia zastrzeżeń.

Tym samym Burmistrz nie dochował standardów określonych w pkt 16 „Bieżąca informacja” i 17 „Komunikacja wewnętrzna” części II. „Standardy kontroli zarządczej D. Informacja i komunikacja” załącznika do komunikatu nr 23 MF Zgodnie z ww. standardami osobom zarządzającym i pracownikom należy zapewnić, w odpowiedniej formie i czasie, właściwe oraz rzetelne informacje potrzebne do realizacji zadań. Należy zapewnić efektywne mechanizmy przekazywania ważnych informacji w obrębie struktury

organizacyjnej jednostki oraz w obrębie działu administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

W ocenie NIK opisane wyżej postępowanie było nierzetelne.

(akta kontroli str. 1073-1074, 1076-1078, 1226-1228, 1386, 1389-1390)

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie zapewniono i udzielano wsparcia wnioskodawcom w zakresie przygotowania wniosków o dofinansowanie, w tym pod względem spełniania wymagań określonych w PPCP. Wnioski po ich weryfikacji były przekazywane w terminie wynikającym z Porozumienia nr 62/2019. Zaświadczenia były wydawane w terminach określonych w przepisach k.p.a. Zadania te realizowano bez procedury określającej sposób postępowania z wnioskami oraz zasad nadzoru i współpracy w zakresie wydawanych zaświadczeń. Pomimo wystąpienia rozbieżności pomiędzy kwotą ujętą we wniosku o wypłatę środków na pokrycie kosztów poniesionych przy wdrażaniu PPCP, a kwotą otrzymaną w Urzędzie nie podjęto działań w celu jej wyjaśnienia.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

NIK nie formułuje uwag.

Wnioski

1. Podjęcie działań informacyjno-edukacyjnych zapewniających dotarcie z informacjami o PPCP do szerokiej grupy odbiorców na terenie Gminy.
2. Oznakowanie w Urzędzie w sposób widoczny lokalizacji punktu konsultacyjnego dotyczącego PPCP.
3. Zamieszczenie na stronie BIP Gminy informacji o zawartym porozumieniu w sprawie PPCP oraz o jednostce, która została upoważniona przez Burmistrza do przyjmowania żądań wydania zaświadczeń oraz ich wydawania.
4. Zapewnienie wykorzystania na potrzeby wdrażania PPCP oraz bieżące aktualizowanie bazy danych o indywidualnych źródłach ciepła na terenie Gminy.
5. Przypisanie, w regulaminie organizacyjnym Urzędu, wyznaczonej komórce zadań z zakresu realizacji PPCP, wynikających z porozumienia zawartego z WFOŚiGW.
6. Opracowanie zasad postępowania z wnioskami o dofinansowanie w ramach PPCP.
7. Podjęcie działań w celu wyjaśnienia przyczyny wystąpienia rozbieżności pomiędzy kwotą ujętą we wniosku nr 1 o wypłatę środków na pokrycie kosztów poniesionych przy wdrażaniu PPCP, a kwotą otrzymaną oraz zapewnienie prawidłowego przepływu informacji związanych z wdrażaniem PPCP pomiędzy komórkami organizacyjnymi Urzędu.
8. Zapewnienie prawidłowej klasyfikacji wydatków zgodnie z zasadami wynikającymi z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych oraz skorygowanie sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej za 2020 r. w zakresie błędnie

zaklasyfikowanego wydatku na korzystanie z oprogramowania „Czyste Powietrze”.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 21 października 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Środowiska
Dyrektor

Kontroler

wz.

Dorota Winośławska-Mrówka
Doradca ekonomiczny

Paweł Trzaskowski
Wicedyrektor